

SAGSOMKOSTNINGER I STRAFFESAGER

RETSUDVALGET 6. OKT. 2021

ANNETTE OLESEN, PH.D, LEKTOR, AALBORG UNIVERSITET

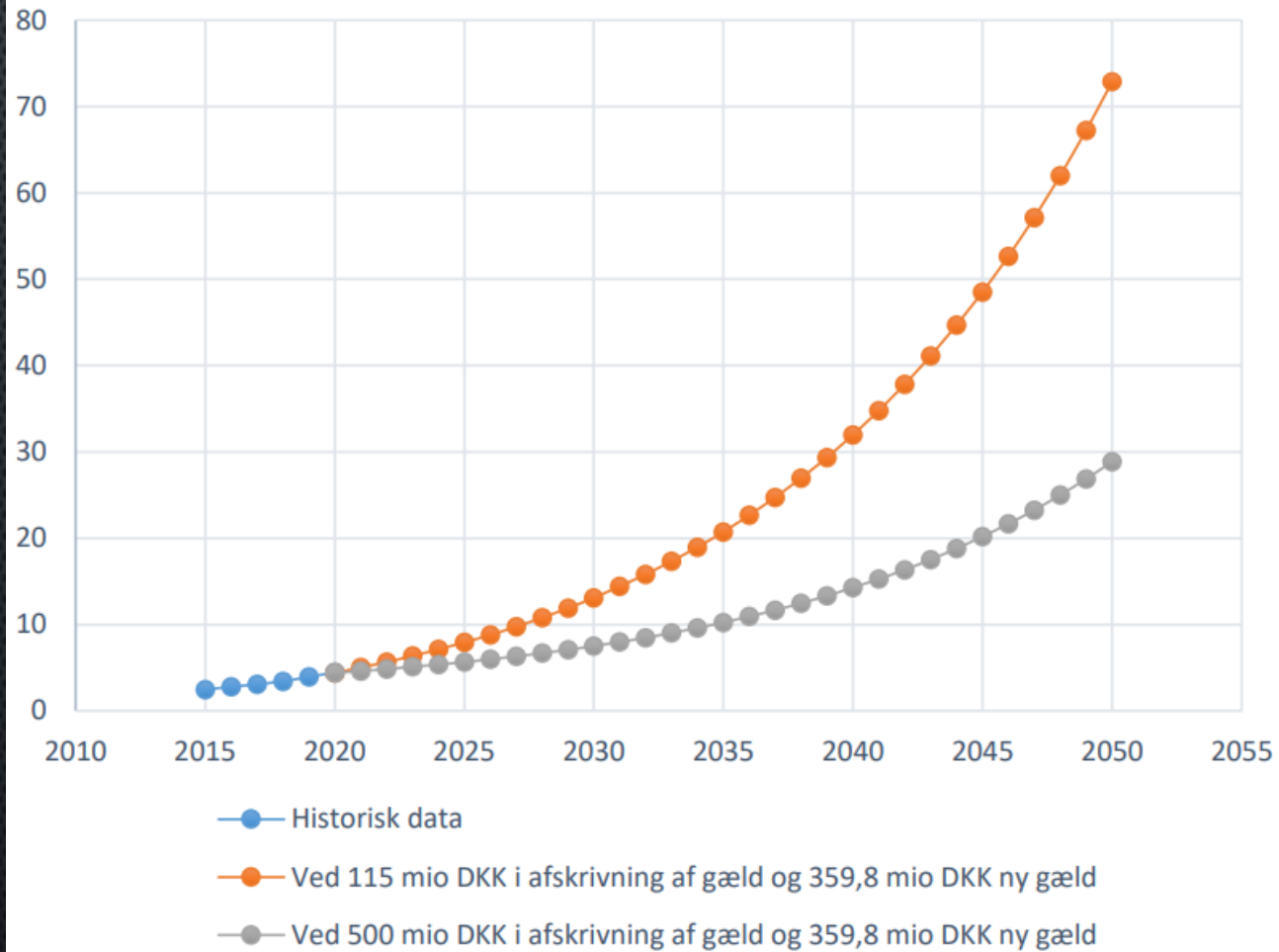

**AALBORG
UNIVERSITET**

FAKTA OM SAGSOMKOSTNINGER

- 8,05 PCT. I ÅRLIG RENTE SIDEN 2017
- 662 MIO. KR. I RENTER FRA 2017-2019 (ULTIMO OKT.) (GÆLDSSTYRELSEN, 2020)
- 2,2 MIA. KR. I 2013 TIL 4,4 MIA. KR. I 2020 (BETÆNKNING NR. 1547, 2014, GÆLDSSTYRELSEN, 2020)
- 80.901 SKYLDNERE I 2021
- CA. 150 MIO. KR. INDBETALES OG INDDRIVES ÅRLIGT. CA. 35-40 MIO. KR. HOS POLITIET OG CA. 110-115 MIO. KR. HOS GÆLDSSTYRELSEN (BETÆNKNING NR. 1547, 2014)
- 50+ TIL 72 PCT. AF SKYLDNERGRUPPEN ER UDEN BETALINGSEVNE (STATISTIK FRA RIM, 2017; GÆLDSSTYRELSEN 2021)

Fremtidsprognose for sagsomkostninger med rentetilskrivning

2,2 MIA. KR. I 2013
4,4 MIA. KR. I 2020

STATUS QUO:
13 MIA. KR. I 2030
32 MIA. KR. I 2040
72,8 MIA. KR. I 2050

RETLIGE OG RETSSIKKERHEDSMÆSSIGE PERSPEKTIVER

- "AT DE GÆLDENDE BESTEMMELSER ER STÆRKT FORÆLDEDE, ERKENDES VIST NU ALMINDELIGT" (RØRDAM ,1961)
 - STRAFFERETLIG PROCESS PÅVIRKET AF ØKONOMISKE OVERVEJELSER
 - ANKEREGLER - HÆFTE FOR BYRETTENS 'FEJLDOM' (RØRDAM, 1961)
-
- NØDVENDIGE/UNØDVENDIGE OMKOSTNINGER (SE BETÆNKNING NR. 1547, 2014: 33-39)
 - "HVAD, DER FORSTÅS HERVED (NØDVENDIGE UDGIFTER), ER IKKE GANSKE KLART" (KISTRUP, 2018)
 - SOM UDGANGSPUNKT IKKE UNDERKASTET EN JURIDISK VURDERING
 - "AT DOMSTOLENE VEDRØRENDE SAGSOMKOSTNINGER AFSIGER DOM IN BLANCO" (NAUTRUP, 1995)
 - KLAGEVEJLEDNING
-
- SAGSOMKOSTNINGER I CIVILRETEN OG STRAFFERETTEN

HVAD VI IKKE VED...

- HVORDAN POLITIET VURDERER, OM EN UDGIFT ER NØDVENDIG/UNØDVENDIG?
- ER DER EN ENSARTET PRAKSIS PÅ TVÆRS AF POLITIKREDSE, FOR HVILKE OMKOSTNINGER DER KAN OPKRÆVES SOM SAGSOMKOSTNINGER?
- HVORDAN RETTEN VURDERER, OM SAGSOMKOSTNINGER STÅR I ÅBENBART MISFORHOLD TIL DOMFÆLDTES SKYLD OG VILKÅR I RETSPLEJELOVENS § 1008, STK. 4, NÅR DET FULDE OMFANG AF DE NØDVENDIGE OMKOSTNINGER VED DOMFÆLDELSE SJÆLDENT ER OPLYST?
- HVORFOR DER ER/SKAL VÆRE EN FORSKEL MELLEM STRAFFESAGER OG CIVILE SAGER FOR SÅ VIDT ANGÅR KRAVET OM BELØBSSPECIFIKATION VED SAGSOMKOSTNINGER?
- HVORVIDT DEN LANGE, SYSTEMATISKE INDDRIVELSESPROCES AF GÆLD VEDR. SAGSOMKOSTNINGER BLANDT UBEMIDLEDE STRIDER MOD DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSKONVENTIONS FORPLIGTELSE OG GARANTIER?

RISIKOFAKTOR FOR RECIDIV

- GÆLDSPROBLEMER OG RECIDIV (TODD-KVAM, 2019; POGREBIN ET AL., 2014; HARRIS ET AL., 2010; BANNON ET AL., 2010; OLESEN 2013, 2017)
 - ØGET KRIMINALITETSNIVEAU I PERIODER UNDERLAGT GÆLDSINDDRIVELSE (AALTONEN ET AL. 2016)
-
- UVIDENHED - IKKE AFKRÆKKENDE EFFEKT
 - KONTRAPRODUKTIVT PÅ BESKYTTENDE FAKTORER
 - UDDANNELSE
 - BESKÆFTIGELSE
 - PROSOCIALE RELATIONER
 - STABILE BOLIGFORHOLD
 - DEN UFORMELLE STRAF RAMMER DEM, DER GERNE VIL LEVE KRIMINALITETSFRIT (OLESEN 2013, OLESEN ET AL. 2020)

RESTRIKTIV EFTERGIVELSESLOVGIVNING

- 2019-2021 (ULT. APRIL):
 - ANTAL EFTERGIVELSESSAGER: 561
 - SAGSOMKOSTNINGER (MIO. KR.): 59,1
 - EFTERGIVET I ALT (MIO. KR.): 0,5 (SKATTEFORVALTNINGENS DATAWAREHOUSE, 2021)
 - 16 SKYLDNERE HAR FÅET HEL ELLER DELVIS EFTERGIVELSE (GÆLDSSTYRELSEN, 2021)
- 2014-2016: EFTERGIVET 3,1 MIO. (STATISTIK FRA RIM, 2017).

HVAD KUNNE LØSNINGEN VÆRE?

- KIGGE MOD NORGE ELLER SVERIGE (SE ADVOKATRÅDETS STRAFFERETSUDVALG, 2012)
- INDDRAGE BETÆNKNING NR. 1547, 2014
 - "GENTÆNKE DEN NUVÆRENDE ORDNING FOR PÅLÆG OG EFTERGIVELSE AF SAGSOMKOSTNINGER FOR AT STØTTE DEN GRUPPE AF DOMFÆLDTE, SOM I DAG ER I FARE FOR AT BLIVE FASTHOLDT I KRIMINALITET EFTER AFSONET STRAF PÅ GRUND AF EN UOVERSTIGELIG STOR GÆLD TIL SAGSOMKOSTNINGER" (S. 10)
 - OPGAVELØSNINGEN SKULLE SKE INDENFOR "DE EKSISTERENDE BEVILLINGSRAMMER, SÅ DER KUNNE OPNÅS STØRRE UDBYTTE OG EFFEKT AF RESSOURCER" (S. 5)
- UDVALGETS ANBEFALINGER:
 - KUN FORSVARSSALÆR
 - BETALINGSEVNEMODEL
 - BETINGELSE OM KRIMINALITETSFRI PERIODE – BEGRÆNSE RESOCIALISERING, ADMINISTRATIVT TUNGERE
 - EFTERGIVE ALLEREDE PÅLAGTE SAGSOMKOSTNINGER, HVIS SKYLDNER ER UDEN BETALINGSEVNE

STATSFINANSIELLE KONSEKVENSER?

- INGEN SAMFUNDSØKONOMISK ANALYSE
- "SAMLET SET VURDERES BETALINGSMODELLEN AT INDEBÆRE NEGATIVE STATSFINANSIELLE KONSEKVENSER SVARENDE TIL **CA. 35 MIO. KR. ÅRLIGT**. DER FORVENTES SÅLEDES **FORTSAT AT BLIVE INDDREVET OVER 100 MIO. KR. ÅRLIGT** FRA GÆLD FRA SAGSOMKOSTNINGER" (BETÆNKNING NR. 1547, 2014: 14)
- "BETRAGTET FRA ET COST-BENEFIT SYNSPUNKT VIL DET FORMENTLIG BEDRE KUNNE BETALE SIG AT BEGRÆNSE DE DØMTES GÆLD, DELS FORDI EN MINDRE OMFANGSRIG GÆLD FORMENTLIG VIL MOTIVERE FLERE DØMTE TIL AT AFDRAGE PÅ DERES GÆLD, DELS FORDI STATEN EFTERFØLGENDE KAN BRUGE FÆRRE RESSOURCER PÅ AT FORSØGE AT INDDRIVE GÆLD FRA DØMTE" (BETÆNKNING NR. 1547, 2014: 92)
 - MINDRE KRIMINALITET
 - FÆRRE OFRE
 - FLERE SKATTEYDERE BLANDT GRUPPEN AF STRAFFEDE
 - REDUCERING I RESSOURCEFORBRUG TIL ADMINISTRATION